

# Spis treści

|           |   |
|-----------|---|
| Przedmowa | 9 |
|-----------|---|

## CZĘŚĆ I

|                                         |    |
|-----------------------------------------|----|
| <b>ZAGROŻENIA WSPÓŁCZESNEGO BIZNESU</b> | 11 |
|-----------------------------------------|----|

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Czego obawia się współczesny menadżer?                               | 11 |
| 1.1. Obawy przedsiębiorcy globalnego                                    | 11 |
| 1.2. Czego obawia się polski menadżer?                                  | 19 |
| 2. Firmy nie dbają o bezpieczeństwo informacji                          | 22 |
| 2.1. Diagnoza stanu bezpieczeństwa informacji                           | 22 |
| 2.2. Główne przyczyny zagrożeń                                          | 32 |
| 2.3. Prognoza bezpieczeństwa                                            | 34 |
| 2.4. Jakie działania powinny podejmować przedsiębiorstwa?               | 38 |
| 3. Przestępstwa gospodarcze                                             | 40 |
| 3.1. Ogólna charakterystyka zjawiska                                    | 40 |
| 3.2. Przestępczość gospodarcza w Polsce w świetle badań przedsiębiorstw | 43 |
| 4. Oszustwa i nadużycia pracownicze                                     | 48 |
| 4.1. Charakterystyka zjawiska                                           | 48 |
| 4.2. Przyczyny oszustw i nadużyć                                        | 53 |
| 5. Kradzieże i wycieki informacji z przedsiębiorstwa                    | 55 |

## CZĘŚĆ II

|                           |    |
|---------------------------|----|
| <b>WYWIAD GOSPODARCZY</b> | 65 |
|---------------------------|----|

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| 1. Prywatyzacja usług wywiadowczych – fenomen doby globalizacji | 65 |
| 1.1. Prywatyzacja bezpieczeństwa i jej przyczyny                | 65 |
| 1.2. Prywatyzacja działalności wywiadowczej                     | 72 |

|                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Czym jest wywiad gospodarczy?                                              | 80  |
| 2.1. Istota, pojęcie i przeznaczenie wywiadu gospodarczego                    | 80  |
| 2.2. Przyczyny wdrażania programów wywiadu gospodarczego                      | 88  |
| 2.3. Rola programów wywiadu gospodarczego w przedsiębiorstwie                 | 92  |
| 2.4. Geneza i ewolucja wywiadu gospodarczego                                  | 95  |
| 2.5. Aktualna kondycja wywiadu gospodarczego                                  | 101 |
| 3. Jak zbudować komórkę wywiadu w przedsiębiorstwie?                          | 105 |
| 3.1. Określenie celów i zadań wywiadu gospodarczego                           | 105 |
| 3.2. Etapy planowania działalności wywiadowczej                               | 110 |
| 3.3. Organizacja struktur wywiadu w przedsiębiorstwie                         | 113 |
| 3.4. Etapy budowy jednostki wywiadu gospodarczego w przedsiębiorstwie         | 121 |
| 3.5. Struktura i kadry wywiadu gospodarczego                                  | 126 |
| 3.6. Spór o istotę wywiadu gospodarczego: strategiczny czy taktyczny?         | 135 |
| 4. Nieetyczny wywiad gospodarczy – szara strefa w konkurencji przedsiębiorstw | 141 |
| 4.1. Nieetyczne praktyki korporacyjne                                         | 141 |
| 4.2. Nieetyczne działania wywiadu gospodarczego                               | 146 |
| 4.2.1. Obserwacja                                                             | 147 |
| 4.2.2. Przetrząsanie śmieci („archeologia śmietnikowa”)                       | 150 |
| 4.2.3. Prowadzenie wywiadu gospodarczego pod obcą banderą                     | 155 |
| 4.2.4. Wykorzystywanie słabości (uczuć)                                       | 156 |
| 4.2.5. Fatszywa rekrutacja                                                    | 158 |
| 5. Podsumowanie                                                               | 161 |

### **CZĘŚĆ III**

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| <b>SZPIEGOSTWO PRZEMYSŁOWE</b>                                 | 165 |
| 1. Szpiegostwo przemysłowe – istota i charakterystyka zjawiska | 165 |
| 1.1. Istota szpiegostwa przemysłowego                          | 165 |
| 1.2. Charakterystyka szpiegostwa przemysłowego                 | 168 |

|                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Metody szpiegostwa przemysłowego                                                                                 | 174 |
| 2.1. Werbowanie agentów                                                                                             | 174 |
| 2.2. Wykorzystanie pracowników dobrowolnie udzielających informacji                                                 | 179 |
| 2.3. Potajemne wejścia, włamania i kradzieże                                                                        | 180 |
| 2.4. Specjalne operacje techniczne                                                                                  | 182 |
| 2.4.1. Bezpieczeństwo telefonów komórkowych                                                                         | 183 |
| 2.5. Dezinformacja                                                                                                  | 187 |
| 3. Kontrwywiadowcze zabezpieczenie podróży służbowej                                                                | 192 |
| 3.1. Planowanie zagranicznej podróży biznesowej                                                                     | 192 |
| 3.2. Przygotowanie bezpiecznej podróży                                                                              | 193 |
| 3.3. Postępowanie w trakcie podróży                                                                                 | 198 |
| 3.4. Czynności po zakończeniu podróży                                                                               | 201 |
| 4. Szpiegostwo przemysłowe w cyberprzestrzeni                                                                       | 201 |
| 4.1. Unikalne warunki szpiegowania w cyberprzestrzeni                                                               | 201 |
| 4.2. Najaktywniejsi tówcy informacji w cyberprzestrzeni                                                             | 205 |
| 4.3. Koszty cyberszpiegostwa                                                                                        | 208 |
| 4.4. Prognoza                                                                                                       | 209 |
| 5. Szpiegostwo przemysłowe wobec organizacji non profit, ich aktywistów i whistleblowerów                           | 211 |
| 5.1. Charakterystyka zjawiska                                                                                       | 211 |
| 5.2. Szpiegowska aktywność Beckett Brown International wobec organizacji non profit                                 | 215 |
| 5.3. Szpiegostwo koncernu Électricité de France wobec francuskiego oddziału Greenpeace                              | 217 |
| 5.4. BAE Systems inwigiluje organizację Kampania przeciwko Handlowi Bronią (Campaign Against the Arms Trade – CAAT) | 218 |

## CZĘŚĆ IV

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| <b>TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA I JEJ OCHRONA</b>          | 221 |
| 1. Informacje chronione w przedsiębiorstwie              | 221 |
| 1.1. Ogólna charakterystyka                              | 221 |
| 1.2. Charakterystyka informacji prawnie chronionych      | 224 |
| 2. Tajemnica przedsiębiorstwa – istota i charakterystyka | 235 |
| 2.1. Pojęcie tajemnicy przedsiębiorstwa                  | 235 |

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.2. Charakterystyka tajemnicy przedsiębiorstwa                                                    | 238 |
| 2.3. Jak chronić tajemnicę przedsiębiorstwa?                                                       | 244 |
| 3. Tajemnica przedsiębiorstwa w zamówieniach publicznych                                           | 250 |
| 3.1. Zasady ochrony tajemnicy w zamówieniach publicznych                                           | 250 |
| 3.2. Kontrowersje wokół tajemnicy w zamówieniach publicznych                                       | 255 |
| 4. Polityka bezpieczeństwa informacji w przedsiębiorstwie                                          | 261 |
| 4.1. Założenia wstępne                                                                             | 261 |
| 4.2. Metody identyfikacji zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych                                     | 264 |
| 4.2.1. Audyt bezpieczeństwa w firmie                                                               | 264 |
| 4.2.2. Szacowanie ryzyka dla bezpieczeństwa informacji                                             | 269 |
| 4.3. Identyfikacja zasobów informacyjnych podlegających ochronie                                   | 275 |
| 4.4. Określenie założeń polityki bezpieczeństwa informacji                                         | 278 |
| 4.4.1. Cele i strategie                                                                            | 279 |
| 4.5. Organizacja bezpieczeństwa osobowego, fizycznego i teleinformatycznego zasobów informacyjnych | 286 |
| 4.5.1. Bezpieczeństwo osobowe                                                                      | 286 |
| 4.5.2. Bezpieczeństwo fizyczne                                                                     | 292 |
| 4.5.3. Bezpieczeństwo teleinformatyczne                                                            | 299 |
| 4.6. Opracowanie i wdrożenie systemu szkolenia personelu przedsiębiorstwa                          | 301 |
| 5. Podsumowanie                                                                                    | 305 |
| Zakończenie                                                                                        | 309 |
| Literatura                                                                                         | 313 |